

V618

Vlaamse Regering

5 JUNI 2013

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen voormalig "Huis Pieters", heropgebouwd als vredegerecht, met inbegrip van lijst cultuurgoederen, te DIKSMUIDE

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011, 10 juni 2011, 9 september 2011 en 14 oktober 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten wordt vastgesteld, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006, 27 maart 2009 en 11 mei 2012 :

Wegens de historische en de sociaal-culturele waarde, en de historische in casu de architectuur-historische waarde:

- als monument

Het voormalig "Huis Pieters", heropgebouwd als Vredegerecht (inclusief cultuurgoederen), gelegen te

DIKSMUIDE, Koning Albertstraat 10

bekend ten kadaster:

DIKSMUIDE, 1e afdeling, sectie B, perceelnummers 255L, 255P (DEEL)

zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

De historische waarde en de sociaal-culturele waarde:

Diksmuide - reeds in de herfst van 1914 bijzonder hard beproefd tijdens de IJzerslag - is één van de drie frontsteden waarin bijna geen enkel gebouw de oorlog overleefde. Hierdoor vormt de stad een belangrijke materiële getuige van de Eerste Wereldoorlog, die de frontstreek jarenlang in zijn greep hield ten koste van honderdduizenden levens.

De in situ wederopbouw van de stad was na de enorme verwoestingen niet vanzelfsprekend, cf. de aanvankelijke scepsis van o.m. de pers. De historiserende wederopbouw wou de getraumatiseerde bevolking haar trots teruggeven. Het 'pittoresk' herbouwde stadscentrum waarvan het "huis Pieters" een voorbeeld vormt - in het interbellum "een altijddurende tentoonstelling van oude-Vlaamse bouwkunde" genoemd - staat dan ook in schril contrast met archiefbeelden van totale verwoesting.

Het "Huis Pieters", in 1621 in regionale baksteenarchitectuur en Vlaamse renaissance gebouwd, werd in 1924-1925 historiserend heropgebouwd n.o.v. de Brugse architecten Jozef Viérin en Lucien Coppé. Deze traditionele wederopbouw krijgt een nieuwe functie, cf. gevelopschrift: "Vredegerecht/ anno 1925". Hiervan getuigen ook een aantal meubilair-elementen uit de bouwperiode, o.m. de afscheidingsbank, de zitbanken en het gestoelte voor de rechters en de griffiers, waarboven in de lambrisering symbool van weegschaal ingewerkt is (cf. lijst cultuurgoederen). In het kader van deze nieuwe functie werd het huisvolume op bijkomend perceel links uitgebreid met een poortdoorrit annex inkom. Deze doorrit verwijst ook naar de typerende poorten van de openbare gebouwen op de aanpalende Grote Markt.

De historische, in casu de architectuur-historische waarde:

Na de totale vernietiging lokt de wederopbouw hevige discussies uit, dit reeds in 1916 met een in Parijs goedgekeurd 'lijnrichtingsplan'. In weerwil van de suggestie van een nieuwe stad naast de puinen, wordt in 1919 beslist tot de in situ wederopbouw. De eerste bouwactiviteit betreft de private woningen vanaf 1919 met piek in 1921-1922. De herbouw van het "huis Pieters", met nieuwe openbare functie als Vredegerecht, volgt pas in 1924-1925.

De stedelijke wederopbouw neemt bijna volledig de vooroorlogse perceelsstructuur over. Bij het "huis Pieters", is er wel een functionele wijziging: een poortdoorrit annex inkom wordt toegevoegd (daartoe aankoop bijkomend perceel) en het historiserend heropgebouwde pand krijgt een nieuwe functie als Vredegerecht, cf. gevelopschrift. Dit wordt ook duidelijk geïllustreerd door een aantal interieur- en meubilair-elementen uit de bouwperiode, met een sobere art-deco-inslag, o.m. de afscheidingsbank, de zitbanken en het gestoelte voor de rechters en de griffiers (cf. lijst cultuurgoederen). Het interieur omvat ook een imposante trappartij gevat in de veelzijdige traptoren (achterzijde) en enkele imposante schouwen.

De wederopbouw wijst de vooroorlogse 'witte stad' met bepleisterde lijstgevels af, en kiest ervoor om het 'middeleeuwse' Diksmuide te herstellen. Stadsarchitect J. Viérin opteert waar mogelijk voor een historische/ historiserende reconstructie van de in 1914 nog bewaarde 16de- of 17de-eeuwse panden, in 'blote' baksteen. Viérin herbouwt samen met architect Lucien Coppé het "huis Pieters". Dit herenhuis van 1621 in regionale baksteenarchitectuur en Vlaamse renaissance met typisch aediculavenster en schelpmotief in de boogvelden, wordt evenwel uniformer en stijlzuiver heropgebouwd: het dakvolume wordt nu gevat tussen getrapte zijgevels; de uitgewerkte verdiepte vensternissen in geschaafde baksteen met nulvoeg en met schelpmotief voor de boogvelden worden gereconstrueerd in de middenste traveeën (tweede bouwlaag) en in het getrapte dakvenster (reconstructie aediculavenster), maar ook uitgebreid naar de uiterste traveeën (tweede bouwlaag). Natuurstenen kruisramen vervangen de houten ramen. De statigheid van het gebouw benadrukt de nieuwe officiële functie als vredegerecht.

Het "huis Pieters" vormt een belangrijk voorbeeld van historiserende stedelijke wederopbouw. Het betreft bovendien een reconstructie door de Diksmuidse stadsarchitect, hierin bijgestaan door Lucien Coppé, eveneens een belangrijk architect bij de Diksmuidse wederopbouw.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

05 JUNI 2013

Brussel,

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS